

Zes figuren in fantasierijke kostuums zitten naast elkaar op zes stoelen, vooraan op het podium. Het duurt een tijdje: een gebaar van afwachten en de ruimte lezen, van wederzijdse erkenning van publiek en performers. Daarna gaan ze rechtop zitten, focussen hun aandacht, spitsen hun oren, beginnen zich te bewegen in een gedeeld ritme, heffen hun handen op als om een gesprek aan te vatten – en jawel, traag en gearticuleerd zeggen ze: ‘Are we ready?’ Reeds de openingszin en de titel van de voorstelling *Until the moment when God is destroyed by the extreme exercise of beauty* maken duidelijk wat er voor choreografe Vera Mantero en gasten op het spel staat. Ze nemen de uitdaging van het ‘wij’ zeggen aan, engageren zich tot de extreme oefening van het samenleven in tijden waar er niet langer een God is die zich om het narratieve weefsel van de wereld bekommert.

Om precies te zijn: één man begint te spreken, de andere vijf volgen in zijn zog, hinken slechts een fractie achterop, herhalen zijn woorden en kopiëren zijn gebaren. Ze streven ernaar te spreken en te bewegen in quasi-unisono, een intentie die ze onder beurtelingse leiding zullen exploreren gedurende het daaropvolgende uur. ‘We are a group.’ Ze pakken een en ander aan als waren ze machines, zeggen het ook met zoveel woorden: ‘We love machines and mechanisms!’ En toch lijkt het niet zozeer de constructie van een systeem als wel de geboorte van een wereld die hun drijft: ‘We are a group of becoming together.’ Ze zeggen ‘wij’, ze bewegen zich in een modus van ‘zijn met’, ze presenteren een sociaal lichaam dat toelaat verschillen te erkennen, te laten bestaan en als betekenis te laten circuleren doorheen dit gebaar. Het laat de machine toe om te desynchroniseren en uiteen te vallen, beneveld te worden door glossolalia, een koor te zijn van mensen die ‘ik’ zeggen, of te exploderen in disparate brokken van tijd en ruimte.

Synchroniciteit van spraak en gebaren is een oefening die zich inderdaad ophoudt tussen twee extremen: uit de gedeelde beweging spreekt zowel de onmogelijkheid om met elkaar samen te vallen als de onmogelijkheid om met zichzelf samen te vallen. Met Nancy: ‘Un discours se doit d’indiquer sa source, son point d’émission, et sa condition de possibilité, et son embrayeur. Mais je ne peux pas parler d’où vous écoutez, ni vous, écouter d’où je parle – ni chacun d’entre nous écouter d’où il parle (et se parle).’⁵ Deze dubbele onmogelijkheid is werkzaam in het voorstel van een quasi-unisono, in het delen en de herhaling van gebaar en spraak, in het ‘wij’ zeggen, in het bijeenroepen en naast elkaar plaatsen van perspectieven. ‘Le langage est essentiellement dans l’avec. Toute parole est simultanément de deux paroles au moins, celle qui est dite et celle qui est entendue – fût-ce par moi-même –, c’est-à-dire celle qui est re-dite. Dès qu’une parole est dite, elle est re-dite, et le sens ne consiste pas dans une transmission d’un émetteur à un récepteur, mais dans la simultanéité de deux (au moins) origines de sens, celle du dire et celle de sa redite.’⁶ Spreken is het aanspreken van de ‘wij’ die in elk spreken sluimert, zich inlaten met verschil en verscheidenheid. Spreken is luisteren naar de dispariteit die in elk spreken huist, ontketend door de ‘wij’, en de mogelijkheidszin omarmen.

‘Is this the right place? The good one?’ Waar zijn we eigenlijk geland? Is dit een theater? Wat met de meteoriet die de dampkring doorkruiste en nu vredig op de scène ligt? En wat een bizarre club heeft zich op deze stoelen verzameld! Wie zijn ze? Een diva gekleed als een witte flamingo, een tweede dame in het groen met lang, krullend haar, een jonge kerel met naakte borst, een geruite rok en beenbeschermers, verder een uitbundige heks met een enorme zwarte punthoed en een introverte tovenaars van top tot teen in zwart gehuld, en tenslotte nog een man wiens lichaam begroeid is met klimop, met moeite verhuuld door zijn kraakwitte pak. Wie zijn ze? Sprookjeskarakters? Cyborgs? Modellen van kostuumontwerper Nadia Lauro? Gewoon mensen?

Aangezien het unisono van spraak en gebaar zo sterk is, duurt het een tijdje voor je je realiseert hoeveel verschillen er te bespeuren zijn. Het enige wat deze figuren verbindt, is het choreografische voorstel van een sociaal lichaam: ‘We are a group. We vibrate together.’ Samengedrukt in de ‘wij’ is niet enkel een schier eindeloos spectrum van menselijk verschil, maar ook enorme stukken tijd en ruimte, reikend van onze huidige wereld en verbeelding naar een (on)waarschijnlijke toekomst. ‘We’ve known each other for centuries! That’s why we’re tired sometimes. We mean, we still have a lot of energy.’ Die densiteit kenmerkt ook de tekst, samengesteld uit losse zinnen en fragmenten, geluiden en liedjes die de realiteit van een groep hier en nu uitdrukken. Het ontstaansproces gebaseerd op transcriptie en orale improvisaties is nog tastbaar in de onstuimigheid van de tekst. Grote kwesties als differentie

5 Jean-Luc Nancy, *Corpus*, Paris, 2000, p. 51

6 Nancy, *Être singulier pluriel*, p. 110